

**Briuselis, 2026 m. liepos 3 d.
(OR. en)**

11130/26

**ECOFIN 920
UEM 324
SOC 449
EMPL 251
COMPET 864
ENV 840
EDUC 306
ENER 462
JAI 900
GENDER 137
JEUN 180
SAN 538
ECB
*EIB***

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	TARYBOS REKOMENDACIJA dėl Maltos ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos

Delegacijoms pridedamas pirmiau nurodytas Komisijos pasiūlymu COM(2026) 218 final grindžiamas Tarybos rekomendacijos projektas, kurį peržiūrėjo ir dėl kurio susitarė įvairūs Tarybos komitetai ir kurio galutinę redakciją parengė Ekonomikos ir finansų komitetas.

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Maltos ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97¹, ypač į jo 3 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadą,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

¹ 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97, (OL L, 2024/1263, 2024 4 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

kadangi:

- (1) Reglamente (ES) 2024/1263 nurodyti ekonomikos valdymo sistemos tikslai – skatinti užtikrinti patikimus bei tvarius viešuosius finansus, tvarų ir įtraukų ekonomikos augimą ir atsparumą pasitelkiant reformas bei investicijas ir neleisti susidaryti perviršiniam valdžios sektoriaus deficitui. Reglamente nustatyta, kad Taryba ir Komisija, vadovaudamosi Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) nustatytais tikslais ir reikalavimais, Europos semestro kontekste vykdo daugiašalę priežiūrą. Europos semestro veikla apima visų pirma konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų rengimą ir įgyvendinimo priežiūrą;
- (2) 2026 m. lapkričio 25 d. Komisija priėmė nuomonę dėl Maltos 2025 m. biudžeto plano projekto. Tą pačią dieną Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė 2026 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Malta nenurodyta kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Be to, Komisija priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos, rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl žmogiškojo kapitalo Europos Sąjungoje ir pasiūlymą dėl 2026 m. bendros užimtumo ataskaitos, kurioje analizuojamas užimtumo gairių ir Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimas. Taryba rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos² priėmė 2026 m. balandžio 21 d., o bendrą užimtumo ataskaitą ir rekomendaciją dėl žmogiškojo kapitalo – 2026 m. kovo 9 d.;

² OL C, C/2026/2434, 2026 4 28, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

- (3) 2025 m. sausio 29 d. Komisija paskelbė konkurencingumo kelrodį – strateginę programą, kuria siekiama per ateinančius penkerius metus padidinti Sąjungos konkurencingumą pasaulyje. Kaip esminiai tvaraus ekonomikos augimo ramsčiai, joje nustatytos trys būtinos transformacijos: inovacijos; priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas ir konkurencingumo užtikrinimas; saugumas. Nuo tada, kai buvo paskelbtas konkurencingumo kelrodis, juo remtasi vykdant Europos semestro darbą, užtikrinant, kad valstybių narių ekonominė politika derėtų su ES strateginiais tikslais ir būtų laikomasi vienodo požiūrio į ekonomikos valdymą, kuriuo visoje Sąjungoje skatinamas tvarus augimas, inovacijos ir atsparumas;
- (4) 2026 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras toliau vykdomas tuo pat metu įgyvendinant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP)³ galutinį etapą. Įgyvendinant Europos semestro politikos prioritetus itin svarbūs buvo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo (EGAD) planai kartu su sanglaudos politikos finansavimu, nes buvo reikalaujama, kad šiais planais būtų veiksmingai sprendžiami visi per pastaruosius ciklus atitinkamose konkrečioms šalims pateiktose rekomendacijose nustatyti uždaviniai arba didelė jų dalis, o pagal Europos sanglaudos politiką finansuojamomis programomis – atsižvelgiama į konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas. Artėjant EGADP įgyvendinimo laikotarpio pabaigai, tebėra labai svarbu tęsti pagal EGADP remiamas ir įgyvendinamas reformas ir investicijas, visų pirma tas, kurios padeda spręsti konkrečioms šalims pateiktose rekomendacijose nustatytus uždavinius, ir jomis remtis;

³ 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, (OL L 57, 2021 2 18, p. 17), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (5) 2026 m. birželio 3 d. Komisija paskelbė 2026 m. Maltai skirtą ataskaitą. Joje įvertinta pažanga, Maltos padaryta įgyvendinant 2025 m. jai skirtas rekomendacijas, ir apžvelgta, kaip ji įgyvendina EGAD planą. Tuo remiantis, šalies ataskaitoje nurodyti Maltai kylantys aktualiausi iššūkiai. Be to, joje įvertinta pažanga, Maltos padaryta įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir siekiant Sąjungos pagrindinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo bei socialinės atskirties mažinimo srityse, taip pat pažanga siekiant Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų;
- (6) 2025 m. sausio 21 d. Taryba, remdamasi Komisijos vertinimu ir rekomendacija, priėmė Rekomendaciją, kuria pritariama Maltos nacionaliniam vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui⁴. Planas apima 2025–2028 m. laikotarpį, o jame pateiktas fiskalinis koregavimas paskirstytas per ketverius metus. Taryba rekomendavo tokį didžiausią grynujų išlaidų augimo tempą: 2025 m. – 6,0 %, 2026 m. – 5,8 %, 2027 m. – 5,8 % ir 2028 m. – 6,1 %; tai atitinka didžiausią bendrą augimo tempą, apskaičiuotą atsižvelgiant į 2023 bazinius metus, t. y. 13,8 % 2025 m., 20,4 % 2026 m., 27,4 % 2027 m. ir 35,1 % 2028 m. 2025–2027 m. šis didžiausias grynujų išlaidų augimo tempas sutampa su taisomuoju planu, kaip 2025 m. sausio 21 d. rekomendavo Taryba pagal SESV 126 straipsnio 7 dalį, siekiant ištaisyti perviršinio deficito padėtį⁵. Po to, kai perviršinio deficito padėtis buvo laiku ir tvariai ištaisyta, [data] Taryba, remdamasi Komisijos rekomendacija, pagal SESV 126 straipsnio 12 dalį priėmė sprendimą⁶, kuriuo panaikinamas ankstesnis sprendimas dėl perviršinio deficito⁷;

⁴ 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomendacija, kuria pritariama Maltos nacionaliniam vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui, (OL C, C/2025/649, 2025 m. vasario 10 d., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/649/oj>).

⁵ 2025 m. sausio 21 d. priimta Tarybos rekomendacija siekiant ištaisyti perviršinio deficito padėtį Maltoje. Visi dokumentai, susiję su Maltos perviršinio deficito procedūra, pateikiami adresu https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/Malta_en.

⁶ [data] Tarybos sprendimas (ES) 2026/[OL: prašom įrašyti], kuriuo panaikinamas Sprendimas (ES) 2024/2128 dėl perviršinio deficito Maltoje, (OL [prašom įrašyti atitinkamas OL nuorodas]).

⁷ 2024 m. liepos 26 d. Tarybos sprendimas (ES) 2024/2128 dėl perviršinio deficito Maltoje (OL C, C/2024/2128, 2024 8 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2128/oj>).

- (7) Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą ir jo padariniai yra egzistencinis iššūkis Europos Sąjungai. Komisija paragino valstybes nares prašyti koordinuotai aktyvuoti Stabilumo ir augimo pakto nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą, kad būtų galima remti ES pastangas greitai ir reikšmingai padidinti gynybos išlaidas⁸; 2025 m. kovo 6 d. šį pasiūlymą palankiai įvertino Europos Vadovų Taryba. Valstybės narės vis dar gali prašyti aktyvuoti nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą bet kuriuo metu iki 2028 m., jei jos atitinka Reglamento (ES) 2024/1263 26 straipsnyje nustatytus kriterijus;
- (8) balandžio 30 d. Malta pateikė 2026 m. metinę pažangos ataskaitą⁹ dėl rekomenduojamo didžiausio grynujų išlaidų augimo tempo laikymosi ir dėl reformų ir investicijų, kuriomis reaguojama į pagrindinius uždavinius, nustatytus šaliai skirtose Europos semestro rekomendacijose, įgyvendinimo. Metinė pažangos ataskaita taip pat atspindi pagal Reglamento (ES) 2021/241 27 straipsnį du kartus per metus Maltos teikiamas pažangos, padarytos įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, ataskaitas. Į metinę pažangos ataskaitą yra įtraukta ataskaita dėl priemonių, kurių imtasi pagal perviršinio deficito procedūrą;
- (9) 2025 m. realiojo BVP augimas buvo 4,0 %, o infliacija pagal SVKI – 2,4 %. Komisijos 2026 m. pavasario prognozėje numatoma, kad realusis BVP išaugs 3,7 % 2026 m. ir 3,6 % 2027 m., o infliacija pagal SVKI bus 2,7 % 2026 m. ir 2,3 % 2027 m.;

⁸ Komisijos komunikatas „Atsižvelgimas į gynybos išlaidų padidinimą Stabilumo ir augimo pakte“, Briuselis, 2025 m. kovo 19 d., C(2025) 2000 final.

⁹ 2026 m. metinės pažangos ataskaitos pateikiamos adresu https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

- (10) remiantis Eurostato pateiktais duomenimis¹⁰, Maltos valdžios sektoriaus deficitas sumažėjo nuo 3,4 % BVP 2024 m. iki 2,2 % BVP 2025 m. Deficito sumažėjimas 2025 m. atspindi didelį pajamų augimą, be kita ko, dėl pelno ir netiesioginių mokesčių, daugiausia dėl nominaliojo BVP ir mokesčių bazių išplėtimo, taip pat didelių nenumatytų mokestinių pajamų. Kita vertus, nepaisant to, kad 2024 m. nacionalinei oro transporto bendrovei skirtas didelis kapitalo pervedimas pakartotinai neatliktas, valdžios sektoriaus išlaidos toliau gerokai didėjo: ypač padidėjo valdžios sektoriaus darbo užmokesčio išlaidos ir tarpinis vartojimas, taip pat vienkartinės išlaidos, susijusios su teismo sprendimu. Remiantis iki galutinio Komisijos 2026 m. pavasario prognozės parengimo termino turėta informacija apie politikos priemones, prognozuojama, kad 2026 m. deficitas sudarys 2,2 % BVP, o 2027 m. – 2,1 %;
- (11) remiantis Komisijos įverčiais, 2025 m. fiskalinės politikos kryptis¹¹, apimanti tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamas išlaidas, buvo stabdomoji ir atitiko 0,6 % BVP. Numatoma, kad 2026 m. ji bus iš esmės neutrali, o 2027 m. – stabdomoji (0,5 % BVP);
- (12) remiantis Eurostato pateiktais duomenimis¹², Maltos valdžios sektoriaus skola padidėjo nuo 45,9 % BVP 2024 m. pabaigoje iki 46,4 % BVP 2025 m. pabaigoje. Remiantis iki galutinio Komisijos 2026 m. pavasario prognozės parengimo termino turėta informacija apie politikos priemones, prognozuojama, kad skolos santykis su BVP iki 2026 m. pabaigos sumažės iki 46,2 % ir išliks stabilus tokio dydžio iki 2027 m. pabaigos;

¹⁰ Eurostato euro rodikliai, 2026 m. balandžio 22 d.

¹¹ Fiskalinės politikos kryptis apibrėžiama kaip pagrindinės valdžios sektoriaus biudžeto būklės metinio pokyčio matas. Ja siekiama įvertinti ekonominę paskatą, kurią lemia tiek nacionalinėmis, tiek ES biudžeto lėšomis finansuojama fiskalinė politika. Fiskalinės politikos kryptis vertinama kaip i) vidutinės trukmės laikotarpio potencialaus augimo ir ii) pirminių išlaidų, atėmus diskrecines pajamų priemones, bet įskaitant išlaidas, finansuojamas teikiant negrąžintiną paramą (dotacijas) iš Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšų ir kitų Sąjungos fondų, pokyčio skirtumas.

¹² Eurostato euro rodikliai, 2026 m. balandžio 22 d.

- (13) remiantis Eurostato duomenimis¹³, bendros valdžios sektoriaus gynybos išlaidos Maltoje 2025 m. sudarė 0,5 % BVP. Komisijos 2026 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2026 m. jos sudarys 0,6 % BVP;
- (14) Sąjungai ir toliau kyla energijos tiekimo sutrikimų ir padidėjusio kainų nepastovumo rizika, kurią dar labiau didina geopolitinė įtampa, daranti poveikį pasaulinėms naftos ir dujų rinkoms. Per 2022–2023 m. energetikos krizę įgyta patirtis parodė, kad plataus masto ir netikslinės priemonės lemia didelius fiskalinius kaštus ir yra socialiai ir ekonomiškai neefektyvios. Nuo karo Artimuosiuose Rytuose pradžios 2026 m. vasario mėn. Malta nesiėmė naujų fiskalinės politikos priemonių, kad sušvelnintų didelių energijos kainų poveikį namų ūkiams ir įmonėms¹⁴. Tačiau nuo 2022 m., kai prasidėjo energetikos krizė, Maltos mažmeninės elektros energijos ir kuro kainos išliko vienos mažiausių ES. Komisijos 2026 m. pavasario prognozėje numatoma, kad šių nelaikinių ir netikslinių energijos subsidijų fiskaliniai kaštai padidės nuo 0,9 % BVP 2025 m. iki maždaug 1,4 % BVP 2026 m.;
- (15) remiantis Komisijos skaičiavimais, grynosios išlaidos Maltoje 2025 m. išaugo 5,6 %, o 2024 ir 2025 m. iš viso – 22,2 %. 2025 m. grynujų išlaidų augimas nesiekia rekomenduojamo didžiausio augimo tempo. Vertinant 2024 ir 2025 m. kartu, bendras grynujų išlaidų augimo tempas viršija rekomenduojamą didžiausią augimo tempą ir atitinkamas bendras nuokrypis sudaro 2,3 % BVP;

¹³ Eurostatas, valdžios sektoriaus išlaidos pagal valstybės funkcijų klasifikatorių (COFOG).

¹⁴ Tai atspindi padėtį iki galutinio Komisijos 2026 m. pavasario prognozės parengimo termino (2026 m. gegužės 4 d.).

- (16) remiantis Komisijos skaičiavimais numatoma, kad grynosios išlaidos Maltoje 2026 m. išaugs 6,1 %, o 2024, 2025 ir 2026 m. iš viso – 29,7 %. Numatomas 2026 m. grynujų išlaidų augimas viršija rekomenduojamą didžiausią augimo tempą ir atitinkamas metinis nuokrypis sudaro 0,1 % BVP. Vertinant 2024, 2025 ir 2026 m. kartu, numatomas bendras grynujų išlaidų augimo tempas taip pat viršija rekomenduojamą didžiausią augimo tempą ir atitinkamas bendras nuokrypis sudaro 2,2 % BVP;
- (17) siekiant užtikrinti teisingas ir veiksmingas mokesčių sistemas ir toliau svarbu mažinti mokesčių atotrūkį gerinant mokestinių prievolių vykdymą, kovojant su mokesčių vengimu ir slėpimu bei agresyviu mokesčių planavimu. Bendras Maltos mokestinių pajamų ir BVP santykis yra gerokai mažesnis už ES vidurkį, be to, jis labai priklauso nuo įmonių apmokestinimo. Šalies bendras mokesčių derinys yra ribotas, atspindintis tik nedidelę dalį aplinkos apsaugos mokesčių ir tai, kad nėra periodinių nekilnojamojo turto mokesčių. Atsižvelgiant į agresyvaus mokesčių planavimo strategijų šalutinį poveikį valstybėms narėms, labai svarbu, kad visos valstybės narės imtųsi koordinuotų nacionalinės politikos veiksmų, kurie papildytų ES teisės aktus. Malta ėmėsi kovos su agresyvaus mokesčių planavimo praktika priemonių, laikydamasi ES standartų, EBPO gairių ir savo pareigų pagal Elgesio kodekso sistemą. Tačiau tol, kol, siekdama užtikrinti, kad įmonės negalėtų savo neapmokestinto pelno perkelti į ES nepriklausančias šalis, Malta nepradės taikyti mokesčių prie pajamų šaltinio palūkanoms, dividendams ir autoriniams atlyginimams, kuriuos Maltoje įsisteigusios bendrovės perveda į nulinio tarifo ir mažų mokesčių jurisdikciją turinčius subjektus, arba lygiaverčių apsaugos priemonių, šio pelno visiško neapmokestinimo rizika išlieka didelė. Be to, dėl šalyje reziduojančių kitose šalyse įsisteigusių įmonių vertinimo tvarkos ir toliau kyla visiško neapmokestinimo rizika, susijusi tiek su įmonėmis, tiek su fiziniais asmenimis;

- (18) Maltos papildomų pensijų sektoriuje yra augimo galimybių, kurios padėtų užtikrinti pensinių pajamų adekvatumą ir sušvelninti būsimą fiskalinį spaudimą, kurį sukelia visuomenės senėjimas. Nors esama galimybės prisijungti prie antrosios ir trečiosios pakopų pensijų sistemų savanoriškai, dalyvavimas jose išlieka ribotas. Priešingai, Maltos pensijų sistema didžiaja dalimi remiasi pirmosios pakopos sistema, kuriai taikomos ribos, dėl kurių vidutinis pensijų naudos rodiklis sumažėja iki maždaug 38,3 % – tai vienas iš mažiausių rodiklių ES, palyginti su 47 % ES vidurkiu. Stiprinant papildomas pensijas būtų galima prisidėti prie pensinių pajamų adekvatumo ir viešųjų finansų tvarumo didinimo;
- (19) kad būtų užtikrinta plataus masto atsakomybė už sėkmingą Sąjungos finansavimo priemonių įgyvendinimą, be kita ko, Europos semestro kontekste, itin svarbus tebėra sistemingas, prasmingas ir savalaikis vietos ir regionų valdžios institucijų, socialinių partnerių, pilietinės visuomenės ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas;

- (20) sanglaudos politikos programų, apimančių paramą iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF), Teisingos pertvarkos fondo (TPF), Europos socialinio fondo+ (ESF+) ir Sanglaudos fondo, įgyvendinimas Maltoje tiek pagal projektų atranką, tiek pagal mokėjimus vyksta sparčiau nei vidutiniškai ES. Svarbu išlaikyti dabartinį pagreitį, kartu kuo labiau didinant investicijų poveikį vietoje. Malta jau imasi veiksmų pagal savo sanglaudos politikos programas, kad padidintų konkurencingumą ir augimą. Vis dėlto gali reikėti įdėti papildomų įgyvendinimo pastangų kai kuriose srityse, be kita ko, susijusiose su energijos vartojimo efektyvumu ir investicijomis į atsinaujinančiųjų išteklių energiją, taip pat socialine įtrauktimi ir vienodomis galimybėmis dalyvauti darbo rinkoje. Labai svarbu užtikrinti, kad naujos investicijos, kurias Malta nustatė atlikdama sanglaudos politikos fondų laikotarpio vidurio peržiūrą, visų pirma investicijos, susijusios su penkiais Laikotarpio vidurio peržiūros reglamente¹⁵ nustatytais prioritetais, būtų vykdomos greitai ir veiksmingai;
- (21) Malta susiduria su keliais iššūkiais, susijusiais su moksliniais tyrimais ir inovacijomis, aukštos kvalifikacijos darbo jėgos pritraukimu ir išlaikymu, teisingumo sistema, atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamyba ir diegimu, pastatų energijos vartojimo efektyvumu, eismo spūstimis ir darniu judumu, didelėmis subsidijomis iškastiniam kurui, švietimo ir mokymo kokybe ir atitiktimi darbo rinkos poreikiams, įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitiktimi ir kvalifikuotų darbuotojų trūkumu, švietimo ir mokymo įtraukumu, žemos kvalifikacijos darbo vietų kokybe, taip pat atliekų tvarkymu ir vandentvarka;

¹⁵ 2025 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2025/1914, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2021/1058 ir (ES) 2021/1056, kiek tai susiję su konkrečiomis priemonėmis strateginiams uždaviniams spręsti atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą.

- (22) moksliniai tyrimai ir inovacijos ir toliau atlieka menką vaidmenį Maltos ekonomikoje, o nuolat mažos investicijos į mokslinius tyrimus ir inovacijas riboja šalies inovacijų diegimo rezultatus. Nepaisant padidėjimo absoliučiaisiais skaičiais, bendras Maltos mokslinių tyrimų ir plėtros (MTP) intensyvumas išlieka vienas iš mažiausių ES (2024 m. 0,54 % BVP, palyginti su 2,24 % ES vidurkiu), o tai rodo, kad tiek viešojo, tiek privačiojo sektorių investicijos yra ribotos. Viešosios MTP išlaidos yra ypač mažos (0,16 % BVP 2024 m., palyginti su 0,72 % ES vidurkiu), o tai riboja mokslo tiriamųjų įstaigų gebėjimą plėtoti stiprius mokslinius pajėgumus. Panaši situacija yra ir privačiųjų investicijų srityje: išlaidos, išreikštos BVP procentine dalimi, išlieka nedidelės (0,38 %, palyginti su 1,49 % ES vidurkiu), o įmonės paramos sistemomis naudojasi ribotai. Apskritai, pagrindinės priemonės, kuriomis skatinamos tiek viešosios, tiek privačiosios investicijos, dar tik pradedamos įgyvendinti, viešosios paramos sistemas reikia įgyvendinti tikslingiau, o siekiant skatinti inovatyvius produktus ir paslaugas akademinė bendruomenė ir verslo subjektai turi bendradarbiauti glaudžiau;
- (23) Maltos gebėjimas pereiti prie našesnės ekonomikos priklauso nuo jos gebėjimo pritraukti aukštos kvalifikacijos darbo jėgą ir ją išlaikyti. Nuolatinis, visų pirma aukštos kvalifikacijos ir STEM sričių profesijų, darbuotojų ir įgūdžių trūkumas bei pasiūlos ir paklausos neatitiktis gali trukdyti Maltos augimo perspektyvoms. Nors Malta ėmėsi tam tikrų priemonių siekdama pritraukti aukštos kvalifikacijos darbuotojų ir juos išlaikyti, reikia dėti dar daugiau pastangų, be kita ko, tikslingiau naudojant kvalifikuotų darbuotojų migraciją, kad būtų palaikomas augimas aukštą pridėtinę vertę kuriančiuose jos ekonomikos sektoriuose. Aktyvesnis įgūdžių stebėsenos bei analizės priemonių naudojimas ekonominės plėtros politikoje ir ekonominės, teisinės bei socialinės infrastruktūros plėtojimas specialistams pritraukti ir išlaikyti galėtų padėti Maltai pereiti prie našesnio augimo modelio;

- (24) teisingumo sistemoje ir toliau susiduriama su dideliais vėlavimais, o laikas, kurio reikia pirmosios instancijos teismo sprendimams civilinėse ir komercinėse bylose priimti, yra vienas iš ilgiausių ES. Administracinių bylų nagrinėjimas pirmosios instancijos teismuose vis dar trunka ilgiausiai visoje ES. Nepaisant pastaraisiais metais užfiksuotos pažangos, susirūpinimą vis dar kelia teisminių institucijų ištekliai – trūksta patalpų ir darbuotojų. Pažymėtina, kad teisėjų skaičius vienam gyventojui yra trečias mažiausias ES, todėl vienam teisėjui tenka labai didelis skaičius civilinių, komercinių ir administracinių bylų. Nors buvo padaryta nedidelė pažanga skaitmenizacijos srityje, vėluojama įgyvendinti nacionalinę skaitmeninio teisingumo strategiją ir vis dar nepašalinti didžiuliai trūkumai, pavyzdžiui, pagrindinės teisminės funkcijos tebėra vykdomos naudojantis popieriniais dokumentais. Malta, palyginti su kitomis valstybėmis narėmis, vis dar atsilieka skatindama alternatyvų ginčų sprendimą, kuris gali atlikti svarbų vaidmenį mažinant spaudimą teisingumo sistemai. Teisminį nagrinėjimą taip pat padėtų paspartinti teismo proceso kodeksų peržiūra ir tobulinimas;
- (25) atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis Maltos bendrame galutinės energijos suvartojime (17,2 % 2024 m.) ir elektros energijos rūšių derinyje (16,7 % 2025 m.) tebėra labai maža ir gerokai žemesnė už ES vidurkį. Energijos gamybą iš atsinaujinančiųjų išteklių beveik išimtinai sudaro saulės energija, biomasė / degusis atsinaujinančiųjų išteklių kuras apima labai nedidelę dalį, o vėjo energijos ar hidroenergijos gamybos neužfiksuota. Malta paskelbė, kad iki 2033 m. turėtų būti užbaigtas naujas plūdriųjų jūros vėjo elektrinių parkas, o tai būtų svarbus žingsnis didinant įrengtąją energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių galią. Yra galimybių dar labiau išnaudoti plūdriųjų saulės ir jūros vėjo energetikos projektų potencialą, taip pat plėsti sausumos sprendimus. Šiuo klausimu dėdama daugiau pastangų, atsižvelgdama į geografinius apribojimus, Malta galėtų sparčiau diegti atsinaujinančiųjų išteklių energiją;
- (26) nuo 2019 m. daugumoje Maltos sektorių energijos suvartojimas didėja, labiausiai – gyvenamuosiuose pastatuose, nes sparčiai auga gyventojų skaičius. Šią didėjančios tendencijos problemą būtų galima spręsti imantis papildomų priemonių, kuriomis būtų skatinama pastatų ūkio renovacija;

- (27) eismo spūstys išlieka dideliu struktūriniu iššūkiu, kuris neigiamai veikia aplinkos tvarumą, ekonomikos konkurencingumą ir piliečių gyvenimo kokybę. Prognozuojama, kad, jei nebus imtasi jokių papildomų politikos priemonių, ekonominės išlaidos dėl eismo spūsčių iki 2030 m. išaugs iki 917 mln. EUR per metus¹⁶. Nepaisant pastangų tobulinti viešojo transporto sistemą ir pertvarkyti judumą Maltoje, šios priemonės dar reikšmingai nesumažino priklausomybės nuo asmeninių automobilių. 2024 m. duomenimis, 58 % Maltos gyventojų nurodė, kad niekada nesinaudoja viešuoju transportu. Pagal Pastangų pasidalijimo reglamentą transporto sektorius ir toliau išlieka pagrindiniu išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio šaltiniu – 2024 m. jam teko 48 % išmetamo tokių dujų kiekio, o tai yra 45 % daugiau nei 2005 m. Ši tendencija išlieka, nors 2024 m. visai netaršios transporto priemonės sudarė 37,7 % registruojamų naujų lengvųjų automobilių – tai 17,4 procentinio punkto daugiau nei praėjusiais metais. Be to, Maltos transporto infrastruktūra išlieka labai pažeidžiama dėl su klimatu susijusios rizikos – jos transporto pažeidžiamumo indekso rodiklis siekia 0,42, o tai yra vienas didžiausių rodiklių ES. Tam, kad Malta galėtų spręsti eismo spūsčių ir didėjančio transporto priemonių išmetamo teršalų kiekio problemas, reikia darnaus judumo politikos, kuria būtų atgrasoma nuo naudojimosi automobiliu, be kita ko, įrengiant specialias autobusams skirtas eismo juostas, ribojant transporto priemonių patekimą į tankiai apgyvendintas teritorijas ir mažinant automobilių stovėjimo vietų skaičių. Kartu, didinant kelių ir jūrų transporto efektyvumą, taip pat investuojant į darnų judumą, ypač į aktyvaus judumo infrastruktūrą, pavyzdžiui, išplėstus dviračių ir pėsčiųjų takų tinklus, taip pat į visai netaršius autobusus ir alternatyviųjų degalų pildymo ir įkrovimo infrastruktūrą, būtų galima užtikrinti perėjimą prie darnesnio ir daugiarūšio transporto galimybių. Reikia papildomų investicijų, kad būtų didinamas transporto infrastruktūros atsparumas su klimatu susijusiai rizikai, įskaitant ekstremalius meteorologinius reiškinius;

¹⁶ Maltos transporto, infrastruktūros ir viešųjų darbų ministerija, 2026 m. „National Transport Master Plan 2030“, <https://infrastructure.gov.mt/wp-content/uploads/2026/01/NATIONAL-TRANSPORT-MASTERPLAN-2030.pdf>.

- (28) nenumačius laipsniškai nutraukti subsidijų iškastiniam kurui, 2024 m. jos sudarė apie 1 % Maltos BVP, o tai gerokai viršijo 0,32 % ES vidurkį. Subsidijos iškastiniam kurui atgraso nuo investicijų į atsinaujinančiųjų išteklių energiją, energijos vartojimo efektyvumą ir transporto elektrifikaciją, o tokios investicijos padėtų siekti klimato srities tikslų, didinti energetinį saugumą ir gerinti gyvenimo kokybę Maltoje. Kartu Maltos subsidijos iškastiniam kurui yra didelė fiskalinė našta. Skiriant šias subsidijas ekonomika nėra ekonomiškai efektyviai remiama, kai tarptautinės energijos kainos yra aukštos, be to, nėra tikslingai sprendžiamos energijos nepritekliaus problemos;
- (29) Malta yra viena iš ES šalių, kuriose vienam gyventojui susidaro didžiausias atliekų kiekis, o didžioji jo dalis šalinama sąvartynuose – tai daro didelį spaudimą salų gamtinei aplinkai. 2024 m. susidariusių komunalinių atliekų kiekis vienam gyventojui siekė 621 kg – tai vienas didžiausių rodiklių ES, o perdirbimo lygis išliko kritiškai žemas – 16,7 %, t. y. gerokai mažesnis už 48 % ES vidurkį. Malta jau nepasiekė 2020 m. 50 % komunalinių atliekų perdirbimo tikslo, o dabar kyla rizika, kad ji nepasieks ir 2025 m. 55 % tikslo. Be to, 2023 m. komunalinių atliekų šalinimo sąvartynuose rodiklis siekė 74 % ir gerokai viršijo 22 % ES vidurkį. Didžiulis atotrūkis tarp dabartinio šalinimo sąvartynuose rodiklio ir 2035 m. 10 % komunalinių atliekų šalinimo sąvartynuose tikslo išlieka aktualia problema. Nors investicijos į atliekų tvarkymo infrastruktūrą buvo padidintos ir buvo pradėtos kelios pakartotinio naudojimo ir perdirbimo iniciatyvos, priimtose priemonės dar nepadarė išmatuojamo poveikio rezultatams atliekų tvarkymo srityje. Todėl Maltai būtų naudinga laikytis atliekų hierarchijos, teikiant pirmenybę atliekų prevencijai, stiprinant perdirbimą ir žiedinės ekonomikos praktiką, tiek griežčiau užtikrinant esamų nacionalinių atliekų teisės aktų vykdymą, tiek plečiant perdirbimo ir pakartotinio naudojimo infrastruktūrą, kartu spartinant planuojamas investicijas į atliekų tvarkymo įrenginius, siekiant sumažinti priklausomybę nuo sąvartynų;

- (30) Malta susiduria su struktūriniu vandens trūkumu, kurį dar labiau didina sparčiai augantis gyventojų skaičius, kylanti temperatūra ir užsitęsios sausros, dėl kurių reikšmingai sumažėjo gėlo vandens prieinamumas. Šią problemą aiškiai rodo sezoninis Vandens suvartojimo indeksas plius (WEI+), kuris 2023 m. trečiąjį ketvirtį pasiekė 66,7 % – tai antras pagal dydį rodiklis tarp ES valstybių narių, rodantis didelį vandens trūkumą. Auganti vandens paklausa, kurią visų pirma lemia turizmo, žemės ūkio, namų ūkių ir pramonės sektoriai, dar labiau didina jo trūkumą. Reaguodama į tai, Malta stengėsi sušvelninti šį spaudimą vykdydama gruntinio vandens gavybą ir gėlindama daugiau jūros vandens. Be vandens trūkumo, nuolatine problema Maltoje išlieka prasta vandens kokybė. Kaip nurodyta Maltos Trečiajame upių baseinų valdymo plane, tik 58 % paviršinių vandens telkinių (skaičiumi) pasiekė gerą arba labai gerą ekologinę būklę, ir tik 45 % atitiko gerą cheminę būklę. Kalbant apie gruntinį vandenį, 82 % požeminių vandens telkinių (plotu) geros kiekybinės būklės nepasiekė, o 100 % neatitiko geros cheminės būklės. Didelį pavojų paviršinio ir gruntinio vandens kokybei kelia žemės ūkio veikla ir sūraus vandens intruzija dėl pernelyg didelio vandens ėmimo. Be to, dvi Maltos aglomeracijos vis dar neatitinka Miesto nuotekų valymo direktyvos reikalavimų. Norint įveikti šiuos iššūkius, Maltai būtų naudinga didinti investicijas į miestų lietaus vandens surinkimo infrastruktūrą ir gamtos procesais pagrįstus sprendimus, kurie galėtų sumažinti potvynių riziką ir padidinti gruntinio vandens telkinių papildymą. Be to, siekiant pagerinti vandens kokybę, padidinti jo kiekį ir spręsti paviršinio bei gruntinio vandens taršos problemas, atrodo, būtina griežčiau reguliuoti gruntinio vandens gavybą ir didinti nuotekų valymo pajėgumus;
- (31) atsižvelgdama į itin svarbų žmogiškojo kapitalo vaidmenį didinant Sąjungos konkurencingumą ir strateginį savarankiškumą, 2026 m. Taryba rekomendavo valstybėms narėms imtis veiksmų siekiant skubiai reaguoti į su žmogiškuoju kapitalu susijusius įgūdžių, švietimo ir mokymo srities struktūrinius iššūkius, trukdančius konkurencingumui. Maltai skirtos 2026 m. rekomendacijos gali padėti įgyvendinti Tarybos rekomendaciją dėl žmogiškojo kapitalo Sąjungoje;

- (32) esama rizikos, kad kvalifikuotų darbuotojų trūkumas bei įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitiktis pakenks stipriai Maltos darbo rinkai ir trukdys jos žaliajai ir skaitmeninei pertvarkoms. Nepaisant labai aukšto laisvų darbo vietų lygio, informacinių ir ryšių technologijų (IRT), statybos, sveikatos priežiūros, švietimo ir žaliosios pertvarkos srityse nuolat yra didelių spragų: 43 % įmonių trūksta žaliųjų įgūdžių turinčių darbuotojų, o du trečdaliai įmonių teigia, kad jų darbuotojai nėra pasirengę dirbti. Maltos švietimo ir mokymo sistema suteikiami įgūdžiai ne visada atitinka darbo rinkos poreikius – tai taip pat lemia suskaidytas įgūdžių valdymas ir prognozavimo gebėjimai. Tobulinant įgūdžių stebėsenos ir analizės priemones galima padėti numatyti darbo rinkos poreikius ir spręsti esamos pasiūlos ir paklausos neatitikties problemą. Gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos (STEM) sričių absolventai sudaro 13,8 % profesinį mokymą baigusius asmenų, turinčių vidurinį išsilavinimą – tai gerokai mažiau nei ES vidurkis, o moterų skaičius yra mažesnis; be to, 2023 m. Malta užfiksavo mažiausią profesinį mokymą baigusius asmenų, turinčių vidurinį išsilavinimą, stojimo į STEM studijų programas ES skaičių. Profesinio rengimo ir mokymo trajektorijos taip pat turi trūkumų, nes suteikiamos ribotos galimybės mokytis darbo vietoje, be to, su STEM sritimis susijusių profesinio rengimo ir mokymo programų populiarumas yra nedidelis, ypač tarp moterų. Dalyvavimas suaugusiųjų švietimo sistemoje išlieka nevienodas, nes tik nedidelė dalis iš daugybės žemos kvalifikacijos suaugusiųjų dalyvauja mokymuose. Nuolatinės pagrindinių įgūdžių spragos dar labiau aštrina šį iššūkį: vienam iš trijų penkiolikmečių trūksta pagrindinių matematikos, skaitymo ar gamtos mokslų įgūdžių, o pusė 12–13 metų moksleivių neturi pagrindinių skaitmeninių įgūdžių. Trūkumai, susiję su mokytojų pasiūla, profesiniu tobulėjimu ir parama vis įvairesnėms klasėms, kelia riziką, kad švietimo sistema negalės gerinti mokymosi rezultatų. Norint įveikti šiuos iššūkius, būtina gerinti švietimo ir mokymo kokybę ir atitiktį darbo rinkos poreikiams, geriau naudoti įgūdžių stebėsenos ir analizės priemones, rengti mokytojus, plėtoti profesinį rengimą ir mokymą darbo vietoje ir suaugusiųjų įgūdžių tobulinimą, ypač STEM ir žaliosios pertvarkos srityse, kad būtų sumažinti trūkumai, pagerinti švietimo rezultatai, o įgūdžiai suderinti su darbo rinkos poreikiais;

- (33) nepakankamas švietimo ir mokymo įtraukumas, prasidėjęs dar ikimokyklinio ugdymo etapu, riboja pažeidžiamoje padėtyje esančių asmenų potencialą. Kadangi trūksta tinkamos kvalifikacijos mokytojų, o mokymo praktika ir mokymo programos yra neveiksmingos, sistemoje nepakankamai atsižvelgiama į visų vaikų, įskaitant mokinius su negalia, poreikius. Nuolatiniai mokymosi ir užimtumo rezultatų skirtumai, susiję su socialine ir ekonomine padėtimi bei mokyklos tipu, rodo, kad vis dar yra didelių uždavinių siekiant užtikrinti lygybę. Pažymėtina, kad nepakankamus mokymosi pasiekimus ypač galima pastebėti tarp moksleivių iš socialiai ir ekonomiškai nepalankios aplinkos: 51,5 % pasiekimai yra nepakankami skaitymo, 47,7 % – matematikos ir 46,0 % – gamtos mokslų srityje. Be to, mokyklos nebaigusių asmenų skaičius išlieka ypač didelis tarp jaunuolių su negalia, o didelė dalis jaunuolių su negalia nesimoko, nedirba ir nedalyvauja mokymuose. Kalbant apie ikimokyklinį ugdymą ir priežiūrą, šiuo metu pagal Maltos sistemą teisė į ikimokyklinį ugdymą ir priežiūrą yra siejama su tėvų veikla (darbu, švietimu, mokymusi) ir ji nėra visuotinė teisė ar skurdu grindžiama teisė. Nors neseniai priimtose nuostatos buvo pradėtos taikyti ir tam tikroms bedarbių tėvų turinčioms grupėms, dalyvavimo atotrūkis tarp vaikų, kuriems gresia skurdas ar socialinė atskirtis, ir tų, kuriems tai negresia, išlieka labai didelis: tikimybė, kad vaikai, kuriems negresia skurdas ar socialinė atskirtis, lankys ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros įstaigas daugiau nei 25 valandas per savaitę, yra beveik dvigubai didesnė (48,2 %), palyginti su vaikais, kuriems tai gresia (24,9 %). Be to, susirūpinimą toliau kelia ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros paslaugų teikimo kokybė, nes naujausi duomenys rodo, kad daugiau nei penktadalis vaikų priežiūros darbuotojų neturi atitinkamos pedagoginės kvalifikacijos, o tai gali riboti jų galimybes palaikyti ankstyvąjį įgūdžių ugdymą, ypač kalbant apie nepalankioje padėtyje esančias grupes. Atrodo, kad būtina stiprinti tikslinę paramą palankių sąlygų neturintiems vaikams ir vaikams, turintiems papildomų poreikių, neatsižvelgiant į jų tėvų užimtumą ar išsilavinimą;

- (34) nevienoda darbo vietų kokybė trukdo išlaikyti darbuotojus. Mažai apmokamo darbo dalis padidėjo – per pastaruosius ketverius metus daugiau nei 10 % darbuotojų dirbo mažai apmokamą darbą, o tarp jų buvo neproporcingai daug moterų ir trečiųjų šalių piliečių. Maltoje taip pat užfiksuota palyginti didelė netipinių darbo valandų dalis (39,1 % darbuotojų, palyginti su 32,6 % ES). Keletas sektorių, pavyzdžiui, sveikatos priežiūros, vis labiau priklauso nuo darbuotojų trečiųjų šalių piliečių. Tačiau trečiųjų šalių piliečiai, dirbantys žemos kvalifikacijos darbą, dažnai susiduria su prastesnėmis darbo sąlygomis ir žema darbo vietų kokybe įvairiais aspektais: ilgu darbo laiku, didesne darbuotojų kaita, ribotomis karjeros raidos perspektyvomis, ribotomis teisėmis praradus darbą ir prastesnėmis sveikatos ir saugos sąlygomis darbo vietoje. Taip pat neproporcingai daug trečiųjų šalių piliečių (17,3 %, palyginti su 5,6 % vietos gyventojų) patiria dirbančiųjų skurdą. Darbo inspekcijos pajėgumai padidėjo, tačiau vis dar neatitinka Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) standartų, o sankcijos už pažeidimus išlieka palyginti nedidelės. Teigiamą poveikį darbuotojų kaitai ir aukštam laisvų darbo vietų lygiui galėtų padaryti kokybiškų darbo vietų klausimų sprendimas, glaudžiai bendradarbiaujant su socialiniais partneriais, ir tolesnis darbo inspekcijos stiprinimas;
- (35) atsižvelgdama į glaudžias euro zonos valstybių narių ekonomikos tarpusavio sąsajas ir jų kolektyvinį indėlį į ekonominės ir pinigų sąjungos veikimą, 2026 m. Taryba rekomendavo euro zonos valstybėms narėms, be kita ko, įgyvendinant savo EGAD planus, imtis veiksmų 2026 m. rekomendacijai dėl euro zonos ekonominės politikos įgyvendinti. Maltai skirta 1 rekomendacija padeda įgyvendinti pirmą, antrą ir trečią rekomendacijas dėl euro zonos, 2 rekomendacija padeda įgyvendinti ketvirtą rekomendaciją dėl euro zonos, 3 rekomendacija padeda įgyvendinti penktą ir septintą rekomendacijas dėl euro zonos, 4 rekomendacija padeda įgyvendinti septintą rekomendaciją dėl euro zonos, o 6 rekomendacija padeda įgyvendinti penktą rekomendaciją dėl euro zonos,

REKOMENDUOJA Maltai 2026 ir 2027 m. imtis šių veiksmų:

1. atsižvelgiant į iki 2025 m. užregistruotą reikšmingą nuokrypį ir 2026 m. Komisijos numatomą reikšmingą nuokrypį nuo rekomenduojamos grynujų išlaidų viršutinės ribos, imtis veiksmų grynosioms išlaidoms kontroliuoti, kad jos neviršytų 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomenduoto didžiausio augimo tempo. Didinti bendras gynybos bei saugumo išlaidas ir stiprinti parengtį, laikantis 2026 m. kovo 19 d. Europos Vadovų Tarybos išvadų 53 punkto, kartu užtikrinant skolos tvarumą ir išlaidų efektyvumą, taip pat laipsniškai pritaikyti biudžetą, kad būtų išlaikytos struktūriškai didesnės gynybos išlaidos. Užtikrinti, kad priemonės, kurių imamasi siekiant sušvelninti energijos kainų kilimo poveikį, būtų laikinos, kad jomis būtų siekiama apsaugoti pažeidžiamus namų ūkius ar reaguoti į energijai imlių įmonių poreikius ir kad jos išsaugotų paskatas taupyti energiją, o jų fiskaliniai kaštai būtų suderinti su įsipareigojimais pagal ES fiskalinę sistemą. Likusiai agresyvaus mokesčių planavimo rizikai pašalinti įvesti mokesčių prie pajamų šaltinio mokėjimams į užsienį arba lygiavertes apsaugos priemones ir iš dalies pakeisti kitose šalyse įsisteigusioms įmonėms taikomas taisykles. Skatinti papildomų pensijų sektorių, visų pirma pasitelkiant profesinių pensijų sistemas;
2. užtikrinti pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę įgyvendinamų reformų ir investicijų tęstinumą. Išlaikyti įgyvendinimo pagreitį sanglaudos politikos programose, remiantis, kai tikslinga, išteklių perskirstymu strateginiams prioritetams ir lankstumo galimybėmis, dėl kurių susitarta sanglaudos politikos sistemos laikotarpio vidurio peržiūros kontekste;
3. toliau stiprinti mokslinius tyrimus ir inovacijas didinant viešąsias investicijas į MTP ir skatinant privačiąsias investicijas į MTP, taikant veiksmingas paramos schemas ir stiprinant akademinės bendruomenės ir verslo ryšius. Didinti aukštos kvalifikacijos darbuotojų pritraukimą ir išlaikymą. Didinti teisingumo sistemos veiksmingumą sprendžiant susikaupusių neišnagrinėtų bylų problemą ir trumpinant proceso trukmę;

4. spartinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybą ir diegimą ir įgyvendinti ekonomiškai efektyvias energijos vartojimo efektyvumo priemones, be kita ko, skirtas pastatams, kartu didinant energetinį saugumą ir atsparumą klimato kaitai. Spręsti eismo spūsčių ir transporto sektoriuje išmetamų teršalų problemą taikant subalansuotą ir integruotą požiūrį, didinant viešojo transporto efektyvumą ir patrauklumą, sudarant palankesnes sąlygas transporto daugiaryšiškumui ir investuojant į aktyvaus judumo infrastruktūrą, kad būtų mažinamas automobilių naudojimas, taip pat į klimato kaitai atsparią transporto infrastruktūrą. Laipsniškai panaikinti tas subsidijas iškastiniam kurui, kurios nėra laikinos ir skirtos pažeidžiamiausiems namų ūkiams ir įmonėms;
5. gerinti atliekų tvarkymą skatinant perdirbimo ir žiedinės ekonomikos praktiką, kartu mažinant priklausomybę nuo šalinimo sąvartynuose. Stiprinti tvarią vandentvarką ir gerinti vandens kokybę didinant investicijas į vandens surinkimą ir pakartotinį naudojimą, kartu kovojant su paviršinio ir požeminio vandens tarša;
6. siekiant pagerinti žemus mokymosi rezultatus ir išspręsti nuolatinio įgūdžių trūkumo bei įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitikties, ypač gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos (STEM) srityje, problemą, užtikrinti geresnę švietimo ir mokymo kokybę, taip pat atitiktį darbo rinkos poreikiams, visų pirma stiprinant mokinių pagrindinius įgūdžius ir mokytojų pirminį bei tęstinį mokymą, taip pat skatinant žemos kvalifikacijos asmenis stoti į profesinio rengimo ir mokymo darbo vietoje bei suaugusiųjų švietimo programas. Stiprinti švietimo ir mokymo įtraukumą, be kita ko, didinant galimybes naudotis kokybiškomis ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros paslaugomis. Spręsti darbo vietų kokybės problemas žemos kvalifikacijos darbo vietose, be kita ko, su kuriomis susiduria trečiųjų šalių piliečiai, visų pirma stiprinant darbo inspekcijas.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė